

Vojenství u nás a v cizině.

Plukovník gšt. býv. rus. armády V. Dobrynin:

Sovětský vojenský tisk do r. 1933.

Redakce Vojenských rozhledů uveřejnila již několik prací, které podaly přehled periodických časopisů různých států (viz VR. roč. IX. (1928), str. 423, roč. IX. (1929), str. 47 atd.). Dnes podáváme v přehledu nejdůležitější vojenské sovětské časopisy do r. 1933 a to:

1. **Vojna a revoluce** (Vojna i revoljucija) — měsíčník Centrálního sovětu Osoavvichima. Náklad 7.730. Do roku 1932 měl časopis dosti zajímavý materiál, podle kterého bylo možno utvořit si přesnou představu o pokusech sovětského vojenského světa, formulovat dnešní sovětskou doktrinu. Nicméně ve 12. čísle z r. 1929, věnovaném časopisu Vojna a revoluce při jeho pětiletém trvání, vyslovili se o něm sami jeho příspěvatelé ne příliš lichotivě.

I v dnešní době je časopis jak obsahem, tak formou dosti ubohý; jednotlivé otázky se neprobírají s dostatečně širokého hlediska, překypuje snaha o zavedení marxistického doktrinářství a o zlehčení autorů i prací, nepřejících marxistickoleninskému směru nebo nechápajících možností jeho použití ve vojenství.

2. **Vojenský věstník** (Vojennyj vestnik) — všeobecně vojenský a vojensko-politický žurnál. Náklad 37.000. Úloha časopisu je zesílit bojovou způsobilost armády a obrannou schopnost státu co nejhojnějším pěstováním úkolů velitelských, vyučováním, výchovou a šířením vojensko-technických znalostí. Obrací se především k plukovním velitelským sborům. Vůdčí ideou je třídní výchova armády, socialistická osvěta, šíření vojensko-technických vědomostí, boj o vůdčí linii, kontrola plnění směrnic strany v oboru budování vojska. Vychází jednou měsíčně.

Za celou dobu svého dlouhého trvání neměl časopis žádné skutečné vojenské hodnoty. Je to výhradně politický orgán propagačního rázu. To potvrzuje skutečnost, že při něm vydávané sborníky: dělostřelecký, jezdecký, ženíjní a spojovací, jež vycházely měsíčně, přestaly existovat r. 1932, ježto vůbec nevyhovovaly. Světlo stránek časopisu jsou taktické úlohy pro malé jednotky — čet, rotu, prapor — s řešením. Kromě toho zasluhuje pozornosti i část věnovaná studiu cizích jazyků sousedů, možných protivníků SSSR.

3. **Dělostřelecký časopis** (Artillerijskij žurnal) — měsíčník dělostřeleckého inspektorátu. Začal vycházet teprve r. 1932. Úloha časopisu: účast při bojové přípravě dělostřelectva, studium metodiky přípravy velitelského sboru, zvýšení úrovně po stránce střelecko-taktické, zdokonalení dělostřelecko-taktické přípravy, ovládnutí bojové techniky. Jak splní časopis tento úkol, nelze prozatím říci, poněvadž můžeme podat recenzi jen 1. čísla. Věnuje velkou pozornost otázce přepracování I. a II. části předpisu pro dělostřelectvo („Otázky velení“ a „Vedení palby“). Pak obsahuje tři stati o věcech střeleckých: nové metody topografické přípravy podle způsobu „základem Zajkovského a Lukašova“ pro střelbu v horách; dále sledování cest vývoje univerzálního divizního děla. Dva články jsou věnovány metodice střelecké přípravy velitelského sboru a jeden článek pojednává o užití krátkovlnné radiové stanice u dělostřelectva. Konečně je článek rozbírající francouzský předpis o užití dělostřelectva v boji.

4. **Rudé jezdectvo** (Krasnaja konnica) — začal vycházet rovněž r. 1932. Je to orgán jezdeckého inspektorátu a vychází šestkrát do roka. Úkol: zpracování otázek taktické a bojové přípravy jezdectva na teoretickém podkladě, bojového využití a součinnosti s ostatními zbraněmi.

5. **Věstník letectva** (Vestnik vozdušnovo flota). Měsíčník správy vojenských leteckých sil. Je určen pro velitelsko-politický sbor střední a vyšší, pro aktivní

letec Osoaviochimu, pro studenty speciálních leteckých a technických škol, spjatých se studiem letectva. Má několik částí: 1) Vojenské použití a prostředky; 2) námořní část; 3) část technická a technicko-exploatační; 4) část bibliografická. Od roku 1926 má speciální námořní část leteckou, třebaže s ní vojenská námořní kritika není spokojena, soudíc, že časopis věnuje tomuto oboru málo pozornosti.

6. **Věstník obrany proti letadlům** (Věstník protivozdušnoj oborony). Úkol: konkrétní pomoc při bojové přípravě OPL., technika její výroby a zvýšení kvalifikace specialistů. Otázky OPL., dopravy, průmyslu, práce Osoaviochimu v OPL., stav OPL. za hranicemi. Časopis je určen pro velitelský sbor OPL., jejich pracovníků v průmyslu, ve zdravotnictví, v dopravě a pro aktivní složky Osoaviochimu a armády.

7. **Rudý voják a rudý námořník** (Krasnoarmějec i krasnoflotec). Časopis masový (náklad 130.000), vycházející každých deset dní; z celého nákladu přichází jen 12% do armády, zbytek mezi členy Osoaviochimu. To mělo v zápětí založení nového časopisu k rozšíření technických znalostí u rudého vojska: „Mechanisace a motorisace,“ vedle shora uvedeného časopisu. Je to nejstarší z masových žurnálů.

8. **Mechanisace a motorisace**; orgán správy téhož jména; měsíčník. Úloha: způsobiť, aby se myšlenky praktického použití mechanisace a motorisace zakořenily v armádě a ve veřejných organizacích, spjatých s armádou a pracujících k zesílení obrany. Zkoumání operačního a taktického použití a bojových operací mechanisovaných a motorisovaných sil; popis strojů, přístrojů a výzbroje na motorisovaných vozidlech, jejich doplňování a základny.

9. **Technika a výzbroj** (Technika i vooruženije), všeobecně vojenský, technický časopis, orgán technického štábu náčelníka pro výzbroj armády. Úkoly: spolupráce při vybavení novými zbraněmi podle současného stavu techniky, pomoc při osvojení si znalostí v zacházení s nimi, zvýšení kvalifikace velitelského sboru speciálních oddílů a vojsk. Časopis je určen pro střední a vyšší velitelský sbor. Má za cíl též zpracování a popularisaci techniky dělostřelectva, otázek vojenské chemie, otázek ženijních a spojovacích, techniky výrobní, týkající se vojenství, techniky zahraniční, výzkumnictví a vojensko-technické propagandy.

10. **Námořní sborník** (Morskoj sbornik) je vojensko-námořní vědecký časopis, mající za účel studium operačních, politických a technických otázek.

11. **Zahraníční vojenský tisk** (Inostrannaja vojennaja pečat') — měsíčník, vycházející od 1. května 1931. Úkoly: překlady nejzajímavějších statí z cizí vojenské literatury. Sledují se hlavně tyto cíle: 1) vyjasnění nových plánů a myšlenek vybudování ozbrojených sil; 2) vyjasnění operačně-technických názorů, hlavně v souvislosti s prostředky nové techniky; 3) hospodářské základy války; 4) bibliografie.

12. **Vojennyj zarubežnik**. — Sborník statí a dat ze zahraničního tisku. Je určen pro široké kruhy sovětských čtenářů a zvláště velitelského sboru.

13. **Vojenkor** (Vojenský korespondent) — centrální orgán vojenkorů; čtrnáctideník, mající za účel řízení vojenského tisku a vojenkorského hnutí.

14. **Knih a obrana** (Kniga i oborona), časopis pro vojenskou kritiku a bibliografii. Úkoly: boj za jakost vojenské knihy, boj s teoriemi nepřátelskými marxismu a leninismu, práce s novým kádrem autorů, pomoc čtenářům ve využití vojenských dat, jakožto zbraně pro obranu socialistického řádu, informace o nových knihách a časopisech v sovětském Rusku i za hranicemi, spolupráce při vybudování vojenské kritiky a bibliografie.

15. **Na stráží** (Na stražě) je rolnický vojenský list, mající za účel militarisaci mas.

16. **Zápisky komunistické válečné školy**. Oddělení pro studium problémů války. (Zapiski komunističeskoj akademiji). Vydává komunistická akademie. Do r. 1932

vyšly 3 svazky. Zajímavost časopisu záleží především v tom, že je hlasatelem současných snah vládnoucích kruhů.

17. **Frunzovec** — časopis válečné školy. Kromě toho má každý kurs na válečné škole svůj vlastní orgán. Všechny jsou zajímavé proto, že se v nich obráží dnešní „módní“ směr vojenského myšlení, pěstovaného v této škole.

18. **Zprávy vojensko-technické akademie** (užší odborná škola). Do r. 1931 vyšly 3 svazky, v roce 1933 4., 5. a 6. svazek.

19. **Rudá hvězda**. Deník vojensko-politický. Náklad 40.000. Pozorné studium časopisu dává úplnou představu o rudé armádě, přesto, že velká část listu je zabrána materiálem nevojenským, ale čistě propagačního rázu.

Kromě Rudé hvězdy se vydávají ještě jiné, čistě speciální listy (Vojenská průprava, Rudoarmejské radionoviny a velké množství krajských vojenských novin).

20. **Geodezist**. R. 1932 se dožil časopis 8. výročí svého trvání. Je to snad jediný časopis, který není zachvácen sovětskou marxisticko-leninovskou psychosou; proto vede kritika proti němu usilovný boj. Časopis koná vážnou práci v svém zvláštním oboru.

21. „**Zápisky vojenské topografické správy**“ štábu RKKA.

22. **Lokaf** — orgán centrálního sovětu literárního sjednocení rudé armády a rudého loďstva (Lit. objed. krasnych armii i flota). Hlavní pozornost časopisu je soustředěna na otázky vybudování socialismu; zesílení obrany a odrazení úmyslů imperialistů ve věci intervence, dnešní stav armády a loďstva; třídní boj za hranicemi a s pacifismem i remarxismem; podpora mladých literátů.

V celku nutno r. 1933 přiznati, že sovětský vojenský tisk je neobyčejně hojný, ale i v očích sovětské kritiky málo obsažný. Jeho specifickou zvláštností je přesytenost politickým prvkem, zbytečná mnohomluvnost a nedostatek vážných, přísně vědeckých vojenských prací. Metoda výkladu je pro čtenáře neobyčejně obtížná, což se komplikuje ještě těžko pochopitelnými, neúčelnými zkratkami a výrazy. Veškerý tisk je úplně v rukou vládnoucí strany a nemá vůbec vlastního názoru nejen v oblasti politické, ale i v oblasti vědecké. Veškerý tisk má v dnešní době těž za úlohu postavit sovětskou vojenskou vědu na marxisticko-leninovský základ. Svobodného tisku, nezávislého na sovětském Rusku, vůbec není. I v oficiálních vydáních objevila se řada „škodlivých knih“, které ideologicky se staví proti marxismu. Po technické stránce je tisk velmi špatný.

Z cizích revuí.

REVUE MILITAIRE FRANÇAISE, čís. 133—135, červenec—září 1932.

Gen. Duffour: *L'élément terrain en stratégie*. (Pokračování.)

Z předchozích úvah o využití terénu pro nástupové plány na západní frontě r. 1914, nutno přiznati německému plánu přednost. Neboť vyhledal vhodný terén, kde bylo možno způsobiti rozhodnutí; přizpůbil systém pevnosti celkovému plánu operačnímu a manévru; s počátku přesně rozdělil své prostředky tak, aby jich mohl vhodně použiti ve smyslu podmínek terénu. Důsledek toho byl, že byla ztracena pro Francouze pohraniční bitva, poněvadž francouzský plán nebyl tak vhodně přizpůsoben terénu jako plán německý.

Terén měl a bude mít významnou úlohu v obraně státu, jež bude různě velká, neboť kromě přirozených překážek, jsou umělá opevnění, rozličně přizpůsobená terénu. V dnešní době se hodnota přirozených překážek dá velmi dobře odhadnouti, vezmou-li se v počet všechny moderní bojové prostředky. Všem těmto podmínkám musí se přizpůsobiti opevnění kraje, jež slouží k ochraně strategického nástupu sil. Z těchto sil pak bude nutno, aby se některé přizpůsobily zvláštnímu druhu boje, který vyžaduje terén a opevnění, právě tak, jako budou jiné jednotky, jež využijí prostředků